

SORTIDA AL PARC NATURAL DEL CADÍ-MOIXERÓ 6 maig 2023

LA GESTIÓ DELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS

El Sistema d'espais naturals protegits de Catalunya és una de les peces cabdals que sustenten la conservació de la biodiversitat al nostre país. El patrimoni natural de Catalunya és excepcionalment divers a causa de la seva situació geogràfica, que abasta tant l'alta muntanya com els espais fluvials, litorals i marins, els hàbitats agraris humanitzats, les zones humides, els boscos, bosquines, prats i pastures. Aquest entramat bàsic del territori ha de poder conviure i sobreviure a les exigències de la societat i conservar-ne els valors.

Els espais naturals protegits de Catalunya s'han definit per les seves característiques geomorfològiques o paisatgístiques i la seva riquesa en espècies de flora, fauna i hàbitats i, entre tots ells, acullen els ecosistemes en millor estat de conservació, amb més biodiversitat d'organismes i hàbitats i més representatius del patrimoni del país.

Un Sistema d'espais naturals protegits estructurat i dotat de coherència és el principal pilar per assolir la conservació de la biodiversitat i el patrimoni natural, en el qual els espais protegits compleixen la seva funció com a instruments per a l'ordenació dels recursos naturals.

La planificació del sistema inclou les relacions entre les diferents unitats i les categories dels espais naturals protegits i, també, els vincles amb altres categories i plans del territori.

El Pla d'espais d'interès natural de Catalunya

A Catalunya, el Pla d'espais d'interès natural (PEIN), aprovat l'any 1992, és l'instrument de planificació de nivell superior que estructura el sistema d'espais protegits de Catalunya i integra aquest sistema dins del conjunt del territori, ja que el PEIN és un pla territorial sectorial enquadrat dins del Pla territorial de Catalunya (1995).

Els objectius fonamentals del PEIN són dos:

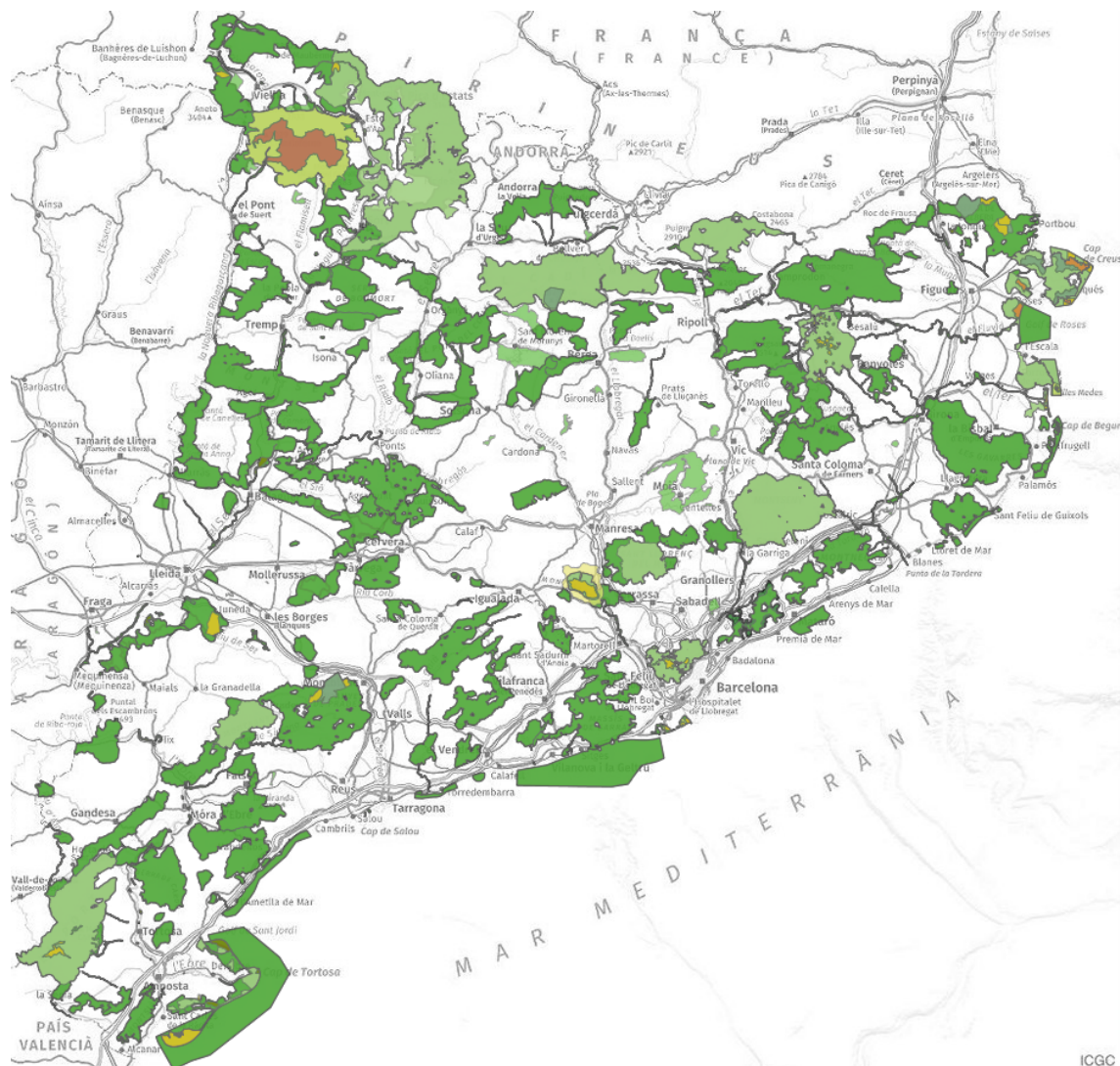
- Establir un sistema d'espais naturals protegits representatiu de la riquesa paisatgística i la diversitat biològica del territori de Catalunya
- Donar una protecció bàsica a aquests espais.

Tots els espais del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya estan inclosos al PEIN.

D'acord amb la Llei 12/1985, de 14 de juny, d'espais naturals, el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) és un pla territorial sectorial i ha d'establir les determinacions necessàries per a la protecció bàsica dels espais naturals que hi són inclosos, d'acord amb els seus valors científics, ecològics, paisatgístics, culturals, socials, didàctics o recreatius (article 15).

A part de l'abundant normativa sectorial publicada des de l'any 1992, els dos pilars fonamentals per a la protecció d'aquests espais són:

- L'establiment de la normativa de sòl no urbanitzable a tots els espais.
- L'obligació d'avaluar qualsevol projecte que es vulgui dur a terme al seu interior, des del punt de vista del seu impacte ambiental.

ICGC

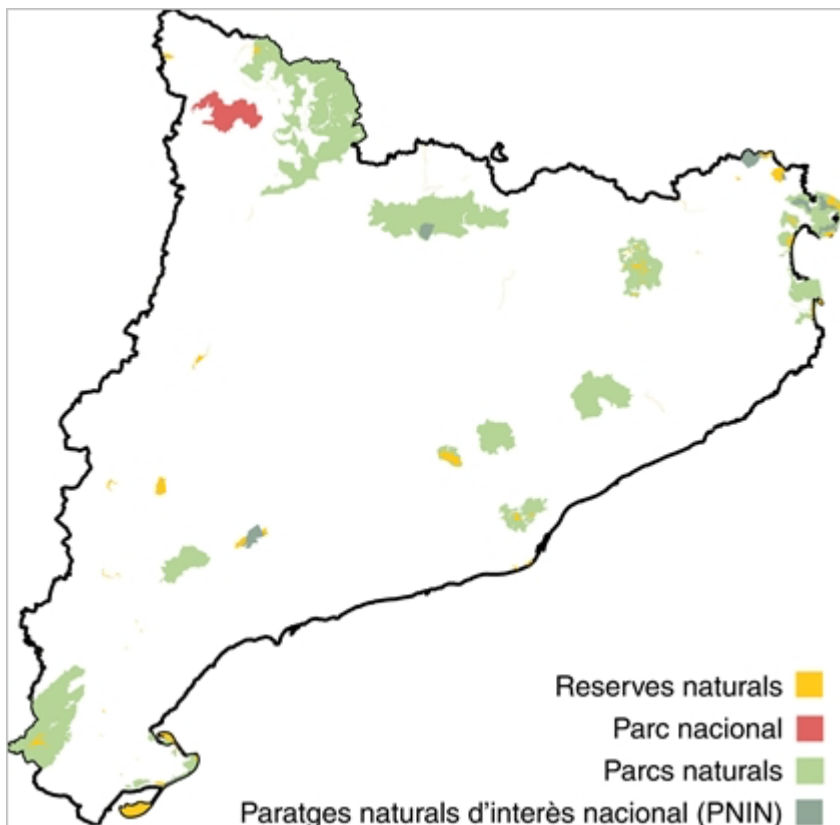
Els espais naturals de protecció especial

Els Espais Naturals de Protecció Especial (els ENPE) són un tipus "especial" d'espais naturals protegits, designats específicament pel seu interès científic, ecològic, cultural, educatiu, paisatgístic i recreatiu, amb l'objectiu de dotar-los d'uns règims de protecció i de gestió adequats a aquestes característiques. Formen part del Sistema d'espais naturals protegits de Catalunya i, juntament amb la resta dels ENP i el territori de Natura 2000, configuren tot el Sistema d'espais naturals protegits de Catalunya.

Els ENPE tenen una de protecció superior que la resta dels espais naturals protegits i compte amb una regulació jurídica pròpia i una gestió individualitzada i especialment acurada. La norma que els designa i n'estableix les categories és la Llei 12/1985, d'espais naturals, que determina les figures de parcs nacionals, parcs naturals, paratges naturals d'interès nacional i reserves naturals que conformen una superfície de 284.774 hectàrees terrestres i 6.020 hectàrees marines en el context del territori català.

La Llei 12/1985, d'espais naturals, estableix 4 categories d'Espais naturals de protecció especial (ENPE) i, actualment, al territori català hi ha un total de 86 ENPES distribuïts en:

- Parc nacional (1)
- Parcs naturals (14)
- Reserves naturals (64)
- Paratges naturals d'interès nacional (7)

Xarxa Natura 2000

Natura 2000 és una xarxa europea d'espais naturals que té com a objectiu fer compatible la protecció de les espècies i els hàbitats naturals i seminaturals amb l'activitat humana que s'hi desenvolupa, fent que es mantingui un bon estat de conservació dels hàbitats i espècies i evitar el seu deteriorament.

Natura 2000 és la iniciativa política europea més important de conservació de la natura. D'aquesta manera, la Unió Europea ha establert un marc legal que garanteix la protecció del patrimoni natural i, a més, s'ha compromès a salvaguardar-lo mitjançant la integració a Natura 2000 d'una mostra significativa dels hàbitats i les espècies que millor el representen.

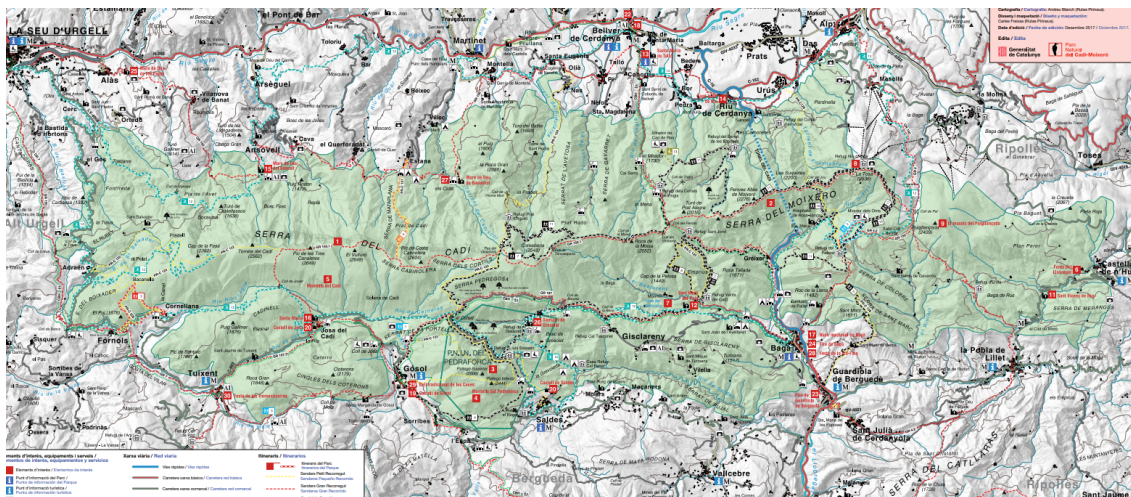
Actualment a Catalunya existeixen 117 espais de Natura 2000, dels quals 115 estan declarats com a Zones Especials de Conservació (ZEC) i 73 com a Zones de Protecció per a les Aus (ZEPA).

El Parc Natural del Cadí-Moixeró

La necessitat de protegir l'àrea de la serra del Cadí figurava ja en les previsions de planificació regional que va fer, el 1932, la Generalitat de Catalunya de l'època republicana.

Això es va tornar a plantejar, molts anys després, en el Pla provincial de Barcelona del 1963, que preveia espais naturals a la zona.

El 1966 es va promulgar la llei que establia la Reserva Nacional de Caça del Cadí, la qual inclou actualment, a més de la zona que avui és parc natural, les serres del Verd i de Port del Comte. Aquesta llei, encara vigent, ordena els recursos de la fauna de manera que el seu aprofitament cinegètic pugui representar una font d'ingressos per a les poblacions que en formen part.

Una altra figura de protecció inclosa dins l'espai que ocupa el Parc Natural és el Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca, declarat per la Llei 6/1982, de 6 de maig, de la Generalitat de Catalunya, que comprèn, a més de la muntanya del Pedraforca, la vall de Gresolet.

Finalment, per mitjà del Decret 353/1983, de 15 de juliol, de la Generalitat de Catalunya, i a instàncies del Parlament de Catalunya, es va crear el Parc Natural del Cadí-Moixeró.

En l'àmbit europeu, el setembre de 1987, d'acord amb la Directiva 79/409 CEE, el Parc va ser declarat Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) i, anys més tard, mitjançant una Decisió de la Comissió de 22 de desembre de 2003, es va aprovar el seu ingrés a la regió alpina dins la Xarxa Natura 2000, ja que és l'espai protegit català amb un nombre més gran d'hàbitats i espècies de flora i fauna d'interès europeu (30 en cada cas), d'acord amb la Directiva d'hàbitats de la Unió Europea.

Geologia i litologia del Parc natural

La geologia és un valor bàsic del Parc Natural, costa d'entendre'l i interpretar-lo sense conèixer la història de les roques que el formen. La gran diversitat d'espècies i d'hàbitats del parc és conseqüència de la seva formació geològica. Una història de més de 500 milions d'anys.

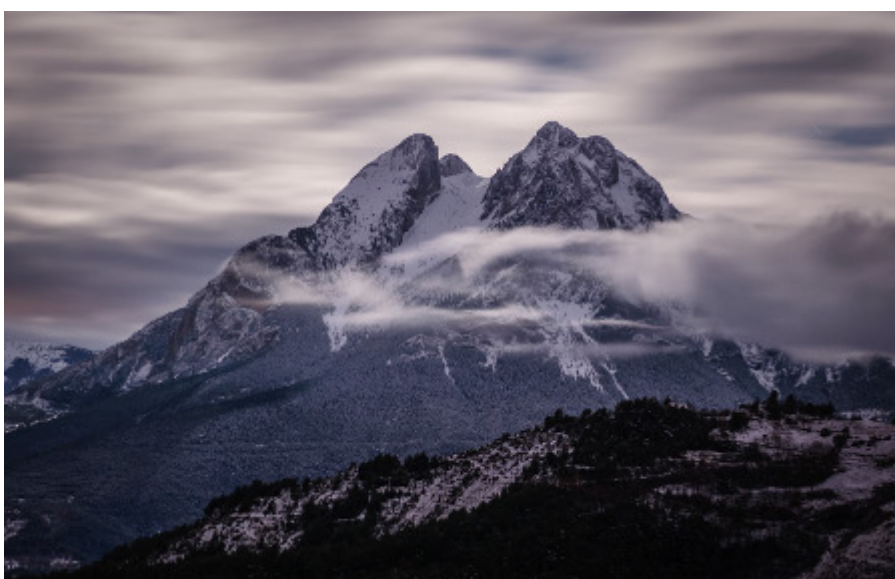
El Parc Natural del Cadí-Moixeró forma part de la unitat fisiogràfica del Prepirineu català, compost per una sèrie d'unitats estructurals i mantells de corriment desplaçats diversos quilòmetres cap al sud durant l'orogènia alpina, de manera simultània amb l'aixecament del Pirineu axial.

Les roques predominants són les calcàries, de diversos períodes geològics, que ens regalen una bona quantitat d'engorjats, balmes, coves i avencs, escampats per tot el territori del Parc.

La columna vertebral del Parc és la carena orientada d'oest a est que segueix les serres del Cadí, el Moixeró, la Tosa i Puigllançada, entre el coll de Bancs, a l'oest, i la serra de la Creueta, a l'est.

El coll del Pendís, situat al mig de la carena, separa les estructures eocenes del Cadí de les paleozoiques (principalment devonianes) del conjunt Moixeró-Tosa-Puigllançada. Tot el conjunt, però, forma part del mantell de corriment del Cadí, que és la principal estructura del Prepirineu oriental.

L'altre gran relleu estructural del Parc és el massís del Pedraforca, situat al sud de la serra del Cadí i literalment enfilat al seu damunt mitjançant un altre mantell de corriment.

El mantell del Pedraforca, constituït bàsicament per calcàries juràssiques i cretàiques (secundari), es troba damunt de les roques de l'eocè (terciari) del mantell del Cadí. És per això que diem que el del Pedraforca (que també inclou el Cadinell i els Cloterons) és un mantell superior, i el del Cadí, un mantell inferior.

Les forces compressives que van provocar l'aixecament del Pirineu també van provocar aquest amuntegament de roques que són els mantells de corriment. Primer, es va desplaçar el del Pedraforca cap al sud, i, posteriorment, el del Cadí amb el Pedraforca al damunt. Així que han estat les roques del mantell del Pedraforca les que s'han desplaçat més cap al sud, en una distància que es calcula entre els 25 i els 50 km.

ITINERARI

1 - 10h, trobada i esmorzar al bar Cadí de Guardiola de Berguedà.

2 – 10h45'. Seu del Parc natural del Cadí-Moixeró. Xerrada sobre el què són, la seva importància i el funcionament dels espais naturals protegits, amb l'exemple del Parc natural.

Recorregut per les instal·lacions d'ús públic de la seu de Parc on veurem les possibilitats pedagògiques de l'espai.

3 – 11h45'. Aturada al mirador de Cap Deig. Bona visió de la cinglera de Vallcebre i d'una gran part del Parc natural.

Aquí farem els primers apunts sobre la geologia del Parc.

4 – 12h15'. Espai geologia Vallcebre. Recorrerem el Camí del temps i visitarem l'exposició sobre el patrimoni geològic del Parc natural.

5 – 13h . Petjades de dinosaure de Fumanya. Farem una ullada i explicarem les petjades de dinosaure i la seva formació. És el conjunt de petjades de dinosaure més important d'Europa i estan fetes per una espècie de dinosaures gegants, Titanosaures, poc temps abans de la seva extinció.

6 – 14h. Llac de Tumí. Veurem una antiga mina de carbó a cel obert i l'estructura dels estrats rocosos d'aquella època (trànsit mesozoic-cenozoic). Explicarem com funcionaven les mines a cel obert i intentarem descobrir si hi veiem petjades de dinosaure, i perquè en unes roques hi són i en altres no.

7 – 14h30'. Alberg de Saldes. Dinar.

8 – 16h30'. Mirador de Gresolet. Mirador espectacular sobre la vall de Gresolet, el Pedraforca i la serra del Cadí. Parlarem de la curiosa història geològica del Pedraforca i de tot el Pirineu català.

9 – 17h30'. Mirador del Pedraforca. Tancarem la història geològica del Pedraforca.

A les 18h farem el comiat de la sortida allà mateix.

